

FISCALE MAATREGELEN OP SPAARGELDEN EN BELEGGINGEN

Interpretatie van de programmawet dd. 27 december 2005, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 30 december 2005.

1. Beleggingsverzekeringen takken 21 (vaste rentevoet) en 23 (collectieve en individuele beleggingsfondsen)

- Regeringsmaatregel : taks van 1,1% op premies en bijstortingen in levensverzekeringsspolissen, inclusief takken 21 en 23.
- Ingangsdatum : 1 januari 2006.
- Verschuldigd op verzekeringsverrichtingen aangegaan door natuurlijke personen. Verrichtingen van levensverzekeringen aangegaan door rechtspersonen zijn onderworpen aan een taks van 4,4%.
- De toepassing gebeurt door een aanpassing van Titel XII van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen, in casu de artikelen 173 tot en met 183, en Titel XV, in casu artikel 207.
- Controle : verplichte inlichtingen te verstrekken door verzekeraars, Belgische en buitenlandse, actief in het kader van de vrije dienstverlening.
Jaarlijkse bekendmaking aan de fiscale administratie van :
 - de benaming en het adres van de verzekeringsmaatschappij (= de belastingschuldige) ;
 - de contractnummers van de verzekeringsovereenkomsten ;
 - bedrag van de ontvangen premies ;
 - datum van storting van de ontvangen premies ;
 - bedrag van de verschuldigde belasting ;
 - datum van betaling van de taks.

De jaarlijkse staat moet voor 1 juni van het jaar volgend op dat waarop de staat betrekking heeft, worden ingediend door de verzekeraar.

Het is niet langer nodig dat de verzekeraars de identiteit meedelen van de verzekeringnemers, die in de twaalf maanden vóór de bekendmaking van de jaarlijkse staat, premies hebben gestort. Geen enkel identificatiegegeven is vereist.

- Verplichting geldt voor alle polissen op de Belgische markt, ook deze aangeboden door buitenlandse verzekeraars, actief in het kader van de vrije dienstverlening (Europese Unie). Als gevolg van een Europese richtlijn uit 2002 is voor de heffing van premietaksen in Europa de verblijfplaats (residentie) van de verzekeringnemer doorslaggevend. Als een Belgische rijksinwoner een verzekering onderschrijft bij een buitenlandse verzekeringsmaatschappij, dan moet die buitenlandse maatschappij dus ook de Belgische premietaks inhouden, voor zover die maatregel niet disproportioneel is.
- Het probleem van afdwingbaarheid bij buitenlandse verzekeraars (Luxemburg, Ierland) is gecounterd. De identificatie van de verzekeringsnemers creëerde oorspronkelijk een conflict met bv. het Luxemburgs verzekeringsgeheim, vastgelegd in de wet van 18 december 1993 = artikel 111-1 van de gecoördineerde tekst van 13 juli 2005 van de gewijzigde wet van 6 december 1991 over de verzekeringssector.

In Luxemburg wordt elke bekendmaking van informatie, in overtreding van het beroepsgeheim, beschouwd als een misdrijf en strafrechtelijk vervolgd. Dit probleem is nu opgelost, aangezien de verzekeraars (Belgische en buitenlandse) enkel contractnummers van verzekeringsovereenkomsten dienen mee te delen.

- Ingeval van overtreding van de betalings- en aangifteverplichtingen van de premietaks, c.q. ingeval van overtreding van de informatieverplichting, kan de rechter verzekeraars en verzekeringstussenpersonen het verbod opleggen nog langer verrichtingen van verzekeringen in België te doen voor een termijn van drie maanden tot vijf jaar. Deze sanctie is ook van toepassing op buitenlandse verzekeraars actief in het kader van de vrije dienstverlening.
- Krachtens vigerende Europese wetgeving en rechtspraak dienen ondernemingen die via vrije dienstverlening werken (Europese Economische Ruimte) geen fiscale vertegenwoordiger in België te hebben. In feite worden zij geacht vertegenwoordigd te zijn door de in België verblijvende makelaars en verzekeringstussenpersonen, die als bemiddelaar optreden bij het tot stand komen van de verzekeringsovereenkomst.
- De taks wordt geheven op de verzekeringsverrichtingen - die tot stand komen door de ondertekening van de verzekeringsovereenkomst en de betaling van de premie - voor een risico gelegen in België en dat ontstaat wanneer de verzekeringsnemer zijn gebruikelijke verblijfplaats in België heeft. De taks dient afgehouden van de premie en betaald te worden door de belastingschuldigen :
 - de verzekeringsmaatschappij ;
 - de in België verblijvende makelaars, voor overeenkomsten onderschreven door hun tussenkomst met buitenlandse verzekeraars die geen fiscale vertegenwoordiger in België hebben ;
 - de verzekeringnemers in alle andere gevallen.
- Pensioenspaarverzekeringen zijn niet onderworpen aan de taks. Het gestorte kapitaal moet wel blijven staan tot aan de pensioenleeftijd en hoe dan ook minstens 10 jaar. De overheid heeft het fiscaal gunstige bedrag voor pensioensparen verhoogd tot 780 EUR per jaar. Omwille van indexering is dit bedrag intussen verhoogd tot 800 EUR voor de stortingen in 2006.
- De taks is evenmin van toepassing op de levensverzekeringen die zelfstandigen sluiten in het kader van hun vrij aanvullend pensioen (VAPZ), zowel de gewone als de sociale plannen.
- Eveneens vrijgesteld van de nieuwe taks is de omzetting in renten van een met een levensverzekering opgebouwd pensioenkapitaal (vestigingskapitaal).

2. Kapitalisatiefondsen die meer dan 40% in vastrentende effecten beleggen.

- Regeringsmaatregel : compromis dd. 25/11/2005
 - Roerende voorheffing (bronheffing) van 15% op de renteopbrengst van beleggingsfondsen in vastrentende effecten met kapitalisatie van intresten c.q. van gemengde fondsen met component vastrentende effecten (kapitalisatie) groter dan 40% van de activa. Roerende voorheffing van toepassing bij verkoop van de deelbewijzen van het fonds door de belegger.
 - Geen belasting op de meerwaarde van deze fondsen gedurende twee jaar. Vanaf 2008 wordt de meerwaarde wel integraal aan de belasting onderworpen. De eventuele minwaarde wordt niettemin in rekening gebracht.
- Ingangsdatum : 1 januari 2006.
- Te betalen door beleggers - natuurlijke personen, Belgische rijksinwoners - verrekend door hun financiële instelling (bank, beursvennootschap, spaarkas).

- De heffing geldt enkel voor fondsen met Europees paspoort. De belasting is niet van toepassing op :
 - producten met kapitaalgarantie of kapitaalbescherming (EMTN) → gestructureerd als fondsen zonder EU paspoort ;
 - fondsen met obligaties uitgegeven vóór 1 maart 2001, in toepassing van de zogenaamde grootvadersclausule (cf. Europese Spaarrichtlijn).
- Startdatum van de berekeningsperiode van de heffing : opbrengst sinds 1 juli 2005 = ingangsdatum van de Europese Spaarrichtlijn.
De belegger dient zo nodig aan te tonen dat hij de deelbewijzen van het kapitalisatiefonds op een later tijdstip heeft verworven.
- 1,2 miljoen beleggers worden getroffen door de maatregel.
- Stimulering van de uitstap naar distributiefondsen gedurende twee maanden. Geen taks op de beursverrichtingen (TOB) gedurende deze periode (recuperatie van de taks na 1 jaar). Akkoord van de financiële sector gevraagd om eveneens geen uitstapkosten aan te rekenen. Enkel distributiefondsen die minstens 90% van hun winst uitkeren, komen in aanmerking. De regering hoopt op deze manier een grotere opbrengst aan roerende voorheffing (15%) te realiseren op de jaarlijkse coupon van distributiefondsen. De nieuwe distributiedeelbewijzen moeten wel minstens een jaar op een effectenrekening blijven. Om dit te verzekeren wordt de TOB gedurende de maanden januari en februari 2006 wel aangerekend, maar kan de belegger deze taks na 1 jaar recupereren.
(In principe) vanaf 1 maart 2006 opnieuw TOB verschuldigd. Het lastenpercentage bij uitstap is vanaf 1 januari 2006 verhoogd van 0,5% naar 1,1%. Distributiefondsen kennen dergelijke taks bij uitstap niet.
Vanaf 2008 bronheffing van toepassing op volledige meerwaarde van betrokken fondsen (zie hoger). Vanaf dan daalt de TOB (in principe) weer van 1,1% naar 0,5%.
- De programmawet verleent aan de regering de nodige flexibiliteit om via een eenvoudig koninklijk besluit (KB) de regeling voor 2006 en 2007 ook nadien te behouden.
- Doelstelling van de regering blijft een belastingopbrengst op dit type beleggingsproducten van 235 miljoen EUR in 2006. Als uit de begrotingscontrole blijkt dat de maatregel onvoldoende opbrengt, kan de regering bij eenvoudig KB de heffing uitbreiden naar de fondsen zonder Europees paspoort (o.m. kapitaalgarantiefondsen).
- De Tijd van 26/11/2005 heeft volgende vergelijkende tabel gepubliceerd als illustratie van de maatregel :

HEFFING FONDSEN MET MINSTENS 40 PROCENT VASTRENTENDE EFFECTEN(1)

Waarde 1 juli 2005 : 1.000 euro

1 januari 2006 : 1.010 euro	1 januari 2007 : 1.035 euro	1 januari 2008 : 1.065 euro
- 20 euro rente - 10 euro minwaarde	- 70 euro rente - 35 euro minwaarde	- 130 euro - 65 euro minwaarde
Verkoop 1 januari 2006 : 15%*20 euro : 3,00 euro	Verkoop 1 januari 2007 : 15%*70 euro : 10,50 euro	Verkoop 1 januari 2008 : 15%*65 euro : 9,75 euro

(1) waarschijnlijk scenario waarbij rente komende jaren stijgt. Omdat het gaat om kapitalisatiefondsen nemen rente en minwaarden cumulatief toe.

© Tijd Graphics

- De nieuwe roerende voorheffing viseert ook belastingplichtigen die hun spaarvermogen in het buitenland hebben belegd. Wie vanaf 1 januari 2006 intekent op een sicav in Luxemburg die voldoet aan de criteria vermeld in punt 1, zal bij verkoop van het fonds verplicht zijn om de gerealiseerde opbrengst op het rentegedeelte te vermelden in de belastingaangifte. De Belgische fiscus zal dan de verschuldigde belasting rechtstreeks aan de belastingplichtige aanrekenen inclusief gemeentebelasting. De eventuele Europese woonstaatheffing aangerekend door Luxemburg, kan in mindering worden gebracht. Vanaf 1 januari 2008 is de volledige meerwaarde op de sicavs in Luxemburg (die voldoen aan de criteria vermeld in punt 1) belastbaar, conform de situatie van de fondsen op de Belgische markt. De Belgische belastingplichtige zal dan de integrale meerwaarde, gerealiseerd bij de verkoop van de sicav-deelbewijzen, moeten aangeven. Minwaarden en Europese woonstaatheffing kunnen in rekening worden gebracht.

De fiscale maatregelen op enerzijds de obligatiefondsen en fondsen met een vastrentende component > 40%, en anderzijds de beleggingsverzekeringen, zijn **niet** cumulatief. Tussen beide dient dan ook duidelijk onderscheid gemaakt. Levensverzekeringsproducten van tak 21 en tak 23 vallen dus **niet** onder het regime van de supra vermelde vastrentende fondsen.

17/01/2006
Marc Peeters
Median NV

Dit document houdt geen juridisch of fiscaal advies in. Het dient alleen ter informatie en is met de meeste zorg samengesteld. Er zal geen aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden. Deze publicatie verleent geen rechten.